UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

B ante O

urn:nbn:de:hbz:466:1-97861

Visual Library

nere: ⁊ qui ſe inaniter iactat.

Blapſigonia p.c. quaſi detrimentum ἀπὸ τοῦ βλάπτω noceo ⁊ γονος fetus cum apes moꝛbo ignauia aut in fecunditate naturali fetum non peragunt.

Blatio. is. ⁊ blatero as. veteres dicebãt ꝓ incõdite ⁊ ĩaniter loqui: vt ſunt q̃ extra ꝓpoſitũ loquunt̃: vel verba ĩmoderata emittũt. Gel. li. j. Fauoꝛinũ ego audiui dicere verſus iſtos. Euripidis non de his tñ factos accipi debere q̃ ĩpia atq3 illi cita dicerẽt ſ3 vel maxĩe de hoĩbus quoq3 poſſe dici ſtulta ⁊ ĩmodica blaterãtib⁹: quoꝝ lingua tam ꝓdiga in freniſq3 ſit vt fluat ſp ⁊ eſtuet colluuiõe verboꝝ teterrima. Et paulo poſt. Neq3 minus inſigniter veteres quoq3 nr̃i hoc genus hoĩes in verba ꝓiectos locutuleios ⁊ blaterones ⁊ linguaces dixerũt. Plau. in Am. Qui malũ intelligere q̃ſq̃3 potis ẽ ita nugas blatis. Itẽ. Ubi tu es: q̃ blaterauiſti iã vicinis oĩbus me meę filię datuꝝ dotẽ. Sunt aũt facticia verba a Lameloꝝ voce tracta: q̃ cũ vocẽ edũt blaterare dñr. Quidã tñ a greco deducũt apud quos βλαξ dr̃ q̃ ſe ĩaniter iactat et blatia iactatio. Quapp c lr̃a3 addẽtes blacteronẽ ⁊ blacterare exiſtimant ſcribendũ. Ouid. de Philo. ꝓduxit Blacterat hinc aries ⁊ pia balat ouis. Hoꝛ. in. Ser. ſine c ⁊ pꝛima coꝛreptura. Audit cum magno blacteras clamoꝛe furiſq3.

Blęſus: q̃ in ſermone tardus eſt a blatero fit. Uel q̃ in ꝓnũciatiõe aliquã excludit lr̃am. Sunt enĩ multi q̃ non pñt ꝓferre quaſdã lr̃as. Quidã ꝓ paralytico accipiunt. Uñ Iuue. pꝛo titubante poſuit. ⁊ blęſis atq3 mero titubantibus.

Blãdiri ẽ blanditias dicere: adulari: aſſentari: ⁊ ptinet ad oẽs ſenſus: ⁊ nõnunq̃3 ad aĩum. Quinti. Blandiar pauliſp calamitatib⁹ meis. Huius cõpoſitũ ẽ Eblãdioꝛ. Col. li. ix. Sed ne hęc tñ aliena eſt agricolę captãtis vndiq3 voluptates acquirere quibus ſolicitudines ruris eblandiantur.

Blandicia. ę. ⁊ blãdicię. arum adulatio popularitas Pla. ĩ bac. Uiſcus merus veſtra eſt blanditia.

Blandicus pe. coꝛ. qui blãdit̃ a quo blãdiculus: ⁊ blandicellus dimi. Unde blandicella verba legimus.

Blãdidic⁹ q̃ blande loquitur. Plau. Nunc mihi blãdidicus es heri in tergo meo tris facile coꝛios ɔtriuiſti bubulos.

Blaſphemo as. pe. pꝛo. grecũ eſt: ⁊ ſignificat execro maledico ⁊ verbis calũniã infero: ac dignitati honoꝛiq3 alterius d̃rogo. Blaſphemia maledicẽtia ⁊ grecũ eſt. βλασφημως

Blenij populi aphꝛicã ſine capitib⁹ habentes in pectoꝛe vultũ vt li. j. auctoꝛ eſt pomponius.

Blitus duplicato ττ ſcribitur. Suidas. βλιττος εἶδος βοτανης. Herba ſatiua beta dicta iners: ac ſine ſapoꝛe: Uñ blite⁹ a. um. quod ẽ ĩutile ac nullius p̃cij. Plau. Blitea meretrix a greco dr̃ q̃ꝺ eſt blax ſtupidus. Dr̃ ⁊ blitus pꝛo herba. Palla. li. iiij. Blitus ſeritur ſolo qualicunq3 ſed culto.

B ante O

Boa ⁊ boua vtroq3 modo dr̃. ſerpentis genus: vl' ꝙ pꝛimo bubuli lactis ſucco alat̃: vel ꝙ inſtar bouis turgeat: ſeu a voce bouis. Uaſtat aũt oẽs regiões ĩ quib⁹ habitat In cuius vtero tpe Claudij ĩperatoꝛis ĩteger infans inuentus eſt cũ eẽt occiſa. Eſt ẽt boa moꝛbi genus cũ coꝛpoꝛa papularũ multitudinẽ rubẽt ad ſĩlitudinẽ eoꝝ q̃ boa ſerpẽte icti turgeſcunt Uel a fimo bubulo cui⁹ litu maxime tollit̃. Ply. Ebuli folia ɔtrita ⁊ e veteri vino ĩpoſita boã ſanãt. i. rubẽtes papulas.

Boalia: quę ⁊ bupetię dicuntur ludi boum gratia inſtituti.

Boo as. mugio clamo αβιάω. Uel a boũ mugitib⁹. Plau. in Am. Tela frãgũt: boat cęlũ fremitu virũ. Hinc Reboo as.

Boarium foꝝ Romę dicebatur quia ibi boues venderentur.

Boebeis idis. ſiue boebias lacus in theſſalia. Luc. li. vij. Ire oſſeam rapidus boebeida. Ual. Flac. Perderet ⁊ pingui. miſeros in bębide crines.

Boemia regio myſię europę vltra danubiũ ſita Cuius metropolis eſt Praga inſignis ciuitas Dicta boemia a Boemo pꝛincipe opulẽtiſſima eſt arboꝛibus fęcũda: fluminibus irrigua. Hac nõnulli germanię partẽ eſſe dixerunt.

Boeotia nõ boetia vt Hermolaus vna cũ Politiano ſentit: q̃ ſe vidiſſe Antonini itineris vetuſtũ codicẽ aſſerit in quo ita ſcriptũ erat. Boeotie aulis in q̃ greci aduerſus troianos cõſpirauerunt. Sed ⁊ rõ exigit gręca apud quos βοιωτια nec aliter Eſt aũt regio Europę a boue quẽ Cadmus Agenoꝛis filius thebaꝝ ɔditoꝛ ĩmolauit anteq̃3 vꝛbẽ conderet. Ouid. Męnia fac ɔdas boeotiaq̃3 illa vocato. Diodo. tñ eã dicit appellatã a boeto que3 Neptunus genuit. Ex Arne filia Aeoli. In ea Thebę ciuitas quam Amphion muris oꝛnauit ⁊ mons citheron.

Boetus vt inquit Stra. Hiſpanię fluuius ex eiſdem naſcens locis ex quibus anas et Tagus.

Bogud oppidũ in aphꝛica ⁊ regis nomẽ in genere maſculino.

Bolellium genus gummi odoꝛatum: quod arboꝛ in bactriana regione pꝛoducit.

Boię genus vinculoꝝ tam ligneoꝛũ q̃3 ferreoꝛũ ſeu toꝛquis dãnatoꝛum quod quaſi iugum in boue ſit.

Bolis idis. dici põt iaculũ παρα το βαλλω ad cuius ſĩlitudinẽ faces q̃dã ignee bolides vocant̃. Ply. li. ij. Duo gñ̃a earum lãpades vocãt: plane faces alteꝝ bolidas q̃le Mutinẽ ſib⁹ malũ viſũ ẽ: diſtãt ꝙ faces veſtigia lõga faciunt poꝛe ardẽte pte: bolis v̓o ꝑpetua ardẽs lõgioꝛẽ trahit limitem.

Bolus cuiuſq3 rei fruſtrũ. Unde bolũ terrę glebã dicimus: bolũ argenti maſſam argẽteã Bolus v̓o a grecis lactus eẽ dr̃.

Boij populi fuerũt gallię ciſalpinę inter padũ: ⁊ Trebiã ſiti.

Boletus genus fungi.

Bombus: ſon⁹ tubaꝝ raucus nec valde acutus. Tractus ab ipſo ſonitu ſicut mugit⁹ boum. Perſius: Coꝛua mimaloneis implerunt coꝛnua bombis. Sic bõbeo apud gręcos ſignificat ſono. Et bõbus ſonus quem faciunt apes.

Bombitatio: ſonus apium.

Bombyx ꝑ y vermis qui p̃mo eruca eſt: ⁊ apud indiã ęthiopiã ⁊ ſeres in araneaꝝ moꝛẽ tenuiſſima fila ducit ad veſtẽ faciẽdã. Pꝛimũ bõbylus deide Necydalus: demũ bõbyx appellatus. De hoc Ariſtoteles ⁊ Plyni. fere idem tradunt in ſex mẽſibus bõbyces tellas araneoꝝ modo detexũt ad veſtẽ luxumq3 feminarũ q̃ bõbycina appellant̃. p̃ma eas in filũ retoꝛq̃re rurſuſq3 texere inuenit mulier Pãphile Platis filia Am. de bõbycę li. Hexa. Bombyx vermis indicus ex cuius textura bõbycinũ ɔficit̃. Fert̃ hic coꝛniger vermis ɔuerti. Uide ſupꝛa bãbilius. Rurſus bõbix frutex bõbacij eſt.

Bõbycinus ⁊ bõbycinũ. pe. coꝛ. pꝛo veſte ex ſerico ɔfecta: ſeu pꝛo panniculo rubedine infecto ⁊ mulierũ genas tingente. Iuue. Delicias ⁊ pãniculus bõbycin⁹ vꝛit. Mar. Femineũ lucet ſic per bõbycina. Qui ẽt bombix dr̃. Pꝛoper. Nec ſi q̃ arabio lucet bombyce puella.

Bomolochus pe. coꝛ. dictus eſt apud grecos q̃ facilis atq3 idẽ humilis omnia lucri gratia perfert iocando cauillandoq̃3. Et apud nos ſcurra appellatur: qui vt ſumptuoſioꝛibus cęnis interſit nullo ſe ſcurrulitatis genere continet. Sed pꝛopꝛie puer qui altari inſidiatur vt furetur candelas βοπτως και λοχαω ενθεν βωμολοχος

Bonaſus fera eſt: quę vt ſcribit Ariſ. in monte meſapo q̃ pęonie ac medie limes eſt: ĩuenit̃: ⁊ a pęonib⁹ monapõ vocat̃ At Solinus circa lydiã phꝛygiamq3 haberi hoc aĩal tradit.

Bonũ dicit̃ q̃ꝺ opponit̃ malo. Et bonu3 eſt quicq̃d eſt. Uñ vidit deus cũcta q̃ fecerat ⁊ erãt valde bona. Quãobꝛem apud logicos bonũ cũ ente ɔuerti dicitur. Q̃ꝺ enĩ eſt id quoq3 bonum eſſe neceſſe eſt. Bonũ ẽt dr̃ q̃ꝺ honeſta pariter ⁊ vtilia ɔplectit̃: vt bonũ aĩ bonũ coꝛpoꝛis bonũ foꝛtunę. Unde bona dñr rerũ ſubiecta ꝙ ſint vtilia. Paul. Iurecon. Bona vocari affirmat q̃ deducto ęre alieno ſupſunt. De his. Ulp. ſic ſcribit. Bonoꝛum poſſeſſionẽ ita recte diffiniemus. Ius perſequendi retinendiq3 patrimonij ſiue rei: que cuiuſq3 cũ moꝛitur fuit. Bona autem vt plerunq3 ſolemus dicere ita accipienda ſunt vniuerſitatis cuiuſq3 ſucceſſionem: que ſuccedit in ius moꝛtui: ſuſcipiturq3 eius rei commodum ⁊ incõmodum. Nam ſiue ſoluendo ſũt bona ſiue nõ: ſiue dãnũ habẽt ſiue lucrũ: ſiue in coꝛpoꝛibus ſunt: ſiue in actiõibus: ĩ hoc loco pꝛopꝛie bona appellabũtur. Et bonũ dicit̃ q̃ꝺ exe-

quiſ offm̄ ſuũ. Hinc ſi virũ bonũ dicimꝰ intelligimꝰ probũ. Si bonũ militẽ: fortẽ. Si bonũ iperatorẽ: prudẽtẽ. Si bonũ grãmaticũ: litteratũ. Si bonũ oratorẽ: facũdũ. Si bonũ iudicem: iuſtũ. Sic econtrario malũ gñale nomẽ ⁊ turpia ſimul ac detrimẽtoſa cõplectẽs. Uñ malũ vir dicimꝰ flagitioſum malũ militẽ ĩbellẽ ⁊ ſic de reliq̃s Aliqñ bonũ ſumiẜ ꝓ bonitate. Nã cũ dicimus de equo ac bono nõ de ſummo iure ſed de bona eq̃tate loq̃mur. Aliqñ pro magno. Sal. Bona pars militũ ĩde diſceſſerat. Aliqñ pro non vili: qꝛ vt Do. ait Boni nõ ſũt viles. Uñ ⁊ ſuplatiuus gradus optimates facit. Nã bonꝰ melior optimꝰ. Ter. in Phor. Illã ciuẽ eſſe atticã bonã bonis prognatã. Aliqñ ꝓ vtili. vt bonũ eſt pecunię parcere. Itẽ ꝓ ocio ⁊ q̃ete: ſicut malum ꝓ labore. Sene. Delicatus homo ⁊ bono ſp aſſuetus. Itẽ pro miti ⁊ fauente. Sta. Tu corda parump huc aduerte libens: atqꝫ has bonꝰ accipe voces. Itẽ ꝓ pulchro. Ter. Et forma fortaſſe bona. Aug. li. xv. ci. dei. Conſuetudo ſcripturę ẽ ẽt ſpecioſus corpore bonos vocare. Uñ in Geñ. Uidentes angeli dei filias hoĩeꝫ qꝛ bonę ſunt: ſumpſerunt ſibi vxores. Itẽ pro apto et idoneo. Uirg. Et bona bello cornus. Item pro docto Hor. Qñqꝫ bonus dormitat Homerus. Preterea bonus dicitur humans beniuolus tranquillus: liberalis ſimplex apertus comis facilis ſuauis tractabilis indulgẽs ⁊ huiuſmodi.

Bona dea quã veteres faunam ſiue fatuã ſiue ſentam dixere. Hanc Uarro ſcripſit tante pudicicię fuiſſe vt nemo illaꝫ dũ vixit preter vir mas viderit. nec nomẽ eiꝰ audierit pp ꝙ illi in opto mulieres ſacrificabant ⁊ bonam deaꝫ appellabãt.

Boni ꝯſulat hoc eſt bñ ſtatuat ĩ bonã partẽ vt aiũt accipiat.

Bona caduca: facultas: q̃ herẽdẽ non habet: vel q̃ nõ habet firmitatem. Et bona caduca dicuntur res dãnatorum.

Bona venia dicimus: quod eſt ſine ira: ſine diſcordia. Ter. in Phor. Adoleſcens primũ abſte bona venia peto.

Bonę fidei poſſeſſor eſſe videtur qui rem poſſidet non ſuam quam tñ ſuam eſſe putat: ⁊ eũ qui vendidit ius vendendi habuiſſe puta ꝓcuratorem aut tutorem fuiſſe. Contra võ male fidei poſſeſſorem eſſe dicimus qui nec rem ſuam poſſidet ⁊ eam ſcit ſuam non eſſe.

Bonitas capitur pro virtute ſiue honeſtate atqꝫ iuſtitia. Ci. li. offi. Cũ enĩ fidẽ aliq̃ bonitatẽqꝫ laudant. Huic ꝯtraria eſt a malo malitia. Sene. In hoc ſumma bonitas ĩ illo extrema malitia. Frequentius tñ bonitas ꝓ benignitate ⁊ q̃dã ingenij ſimplicitate poniẜ. Ply. Bonitas ac ſimplicitas vxoris. Malitia ecõtrario ꝓ verſutia. Uñ malitioſuꝫ callidũ ac verſutũ dicimꝰ. Cic. Uirtutis ꝯtraria ẽ vitioſitas ſic. n. malo q̈ malitiã appellare quã greci κακιαμ. appellãt. Nã malitia certi cuiuſdã vitij nomẽ ẽ: vitioſitas oĩuꝫ. Eſt ⁊ alia bonitas nõ ex induſtria: ſꝫ ex nã ꝓueniẽs. Ci. Quę ⁊ bonitate naturę multi aſſequũẜ ideſt excellẽtia ⁊ dote naturę. Huic ſimiliẜ ꝯ̃ria malitia eſt. Ply. Qꝺ mõ cęli: modo terrę malitia facit.

Bootes otis: vel bootes otę. vel bootus oti. a boue deductum nomen: latine bubulcus cęleſte ſydus qꝺ arctophylax vocatur: ⁊ more bubulci plauſtrũ ſequi videtur. Ouidius. Arctophilax formam terga ſequentis habet. Iuue. Frigida circũagũt pigri ſarraca bootę. Habet quattuor ſtellas in dextra manu: quę non occidunt.

Boo boas ⁊ boo bois. vtroqꝫ modo diciẜ a boum mugitu dici vidẽtur. Uarro. Exeunt citi ſtrepũt boũt. Hinc reboo as

Boreas vẽtus aq̃lo qui ab hiperboreis mõtibus flat. Unde ⁊ frigidus. De hoc in dictione aq̃lo. Dictus boreas απο του βοαμ καρεω qm̄ vt violenti flatus eſt ita ẽt ſonori.

Boryſthenes pe. cor. fluuius ſcythię ſecundũ Iſtrũ oĩum maximus cuius aquę ad potãdũ ſunt ſuauiſſimę ⁊ magnos piſces alunt nulla habẽtes oſſa. Inde populi ſcythici boriſthenidę dñr Proptius. Gloria adhibernos lata boriſthenidas Stephanus. Eſt ẽt boriſthenes oppidũ. Martianꝰ. Nec ꝓcul fluuius lacus oppidũ ſub vno cuncta nomine Boryſthenes quoqꝫ Inſula eiuſdem noĩs eſſe fertur in ponto.

Bos gñis cõis datiuũ ⁊ ablatiuũ plurales bobus ꝑ ſyncopã faẜ ⁊ more veterꝝ bubus. Col. li. ij. Nihil dubiũ quin eq̃s melius q̃ꝫ bubus res cõficiatur. Hinc ſiũt adiectiua bouinus a. um. Cuius dimi. eſt bouillus. Bucerꝰ ra. um. ⁊ Boarius a. um. Uñ forꝝ boariũ vbi vendebantur boues. Deduciturqꝫ bos a gręco qꝺ eſt βοῦς hocaũt απο του βοσκω quod eſt paſco: ꝙ hoĩes paſcat laboribus ſuis. Inde latini iuuencos dixere ꝙ nõ paſcerent ſed hoĩes iuuarent.

Bouilia dñr loca in q̃bus boues moranẜ: ſicut ouilia ĩ quibus oues. Col. lib. ij. Domitis armentis duplicia bouilia ſint hiberna atqꝫ eſtiua eadem etiam dubilia dicuntur.

Bouillę. arum. oppidulũ fuit in latio haud ꝓcul ab vrbe Roma via q̃ ariciã ducebat: vt inq̃t Aſco: Nã ad bouillas ĩterfectꝰ eſt Clodius aricia rediens. Dictũ bouillę quaſi bouis hillę ꝙ eo vulnerata bos ſua trahens inteſtina deuenerit.

Bouillus. a. um. idem eſt ꝙ bouinus: licet ſit dimi. Ply. Bouille carnis iure facile curatur.

Bouinor aris. pe. p. Cõuitior: ⁊ q̃ſi in aliquẽ mugio. Uñ bouinatores dicti ſũt: quos nũc deriſores dicimꝰ: ⁊ bouinatio cõuiciũ. Lucil. Hic ſtrigoſus bouinatorqꝫ ore ĩprobus duro.

Boſtar locus vbi boues ſtare conſueuerunt.

Boſporus pe. cor. a bouis meabili trãſitu dictus eſt pp anguſtias freti vt Ply. Solinuſqꝫ docẽt quaſi bouis trãſitus. Duo ſũt ãt boſpori: alter iuxta byzantiũ q̃ thracius dꝛ oſtiũ ponti ꝑ qꝺ in ꝓpõtida influit põtus. Hũc boſporũ Uale. Flaccus ſcribit dictũ a traiectu iouis in vacã deformati. Sic enĩ lib. iiij. argonauticon. Alter in introitu męotidos paludis ⁊ per quẽ palus męotica in pontũ defluit. De quo Ouid. Boſporus ⁊ tanais ſuperat ſcythicęqꝫ paludes. Hic etiã Cimerius boſporus dꝛ a cimerijs pplĩs q̃ eius ꝑtẽ frigidiſſimã incolũt Uñ q̃ terras frigoribꝰ occupatas habitãt cimerij appellanẜ de h̃ tractaẜ in dictione ꝓpontis. Inter boſporꝝ thraciũ ⁊ cimeriũ vt Martianus ſcribit ĩterpatent milia q̃ngenta Boſporus thraciꝰ teſte Põpo. ſtadijs q̃nqꝫ Europã ab Aſia diſterminat. In boſporo cimerio erat Boſporus ciuitas boſporopolis dicta. βους και πορευομαι το ερχομαι.

Boſra: nõ ẽ altera ciuitas vt multi putãt: ſꝫ idumęa iuxta illud Quis eſt iſte q̃ venit de edon tinctus veſtibus de boſra.

Botrys is. dici põt racemꝰ ĩteger vuę q̃ ⁊ botryon. Gręci. n. βοτρύας παρα το βεω τοπα τω ait Moſcopolus ⁊ βοτρυονας vocãt Uſurpat idẽ vocabulũ Hiero. ꝓ racemis.

Botyllus dimi. paruus botrus.

B ante R

Brabreuthę a gręcis dñr iudices ſpectaculoꝝ q̃ victoribus in certamine exhibẽt p̃miũ ⁊ coronas. Qui võ p̃fectꝰ ẽ certaminis agonutheta dꝛ. Gręci auctore Philoſtrato ludis olympicis decẽ iudices p̃ficere ſolebant. Sue. de Nero. Nec aliter certamĩa gymmica gręcia tota ſpectauerat. q̃ꝫ brabreutarũ more ĩ ſtadio humi aſſidẽs Suidas. βραβευθης διοικητης κριτης οριστης και βραβειον επινικιος αμοιβη

Braccę a q̃buſdã accipiunẜ veſtes fluxę ĩtonſęqꝫ ac varij coloris q̃bus vtebanẜ frigidioris plage gẽtes vt inq̃t Diod. li. vj Et a q̃bus braccata gallia vocata eſt: qm̄ galli veſtes ferunt intonſas: ⁊ varij coloris. Braccis vſos fuiſſe Scytas docet. Ouid. ſcribens. Pellibus ⁊ laxis arcent mala frigora braccis. Et Pom. Mella. Braccati ſũt inq̃t totũ corpus ſarmatę ⁊ niſi q̈ videt ẽt ora veſtiti Sue. in Cęſa. Idẽ in curia galli braccas depoſuerũt latũ clauũ ſumpſerũt. Cor. Tacitus li. xviij. ſic ait. Ornatũ cecinnę municipia ⁊ colonię in ſupbiaꝫ trahebãt ꝙ vſicolori ſagulo braccas barbaꝝ tegmẽ indutus togatos alloquęreẜ. Hier. tñ ad Fabiolã de veſte ſacerdotali ꝓ fęminalibus accipit q̃bus pudibũda velanẜ ſicuti vulgariter appellari ſolẽt ſcribẽſqꝫ ipſaꝝ baccaꝝ formã ⁊ quos vſus in tegẽdo corpore braccę p̃ſtẽt exponit his verbis. Diſcamus primũ cões ſacerdotũ veſtes atqꝫ pontificuꝫ lineis fęminalibus: q̃ vſqꝫ ad genua ⁊ poplites veniunt: verecunda celanẜ ⁊ ſuperior pars ſub vmbilico vehemẽter aſtringitur: vt ſi qñ expediti mactant victimas tauros ⁊ arietes trahunt: portãtqꝫ onera ⁊ q̃ in officio miniſtrãda ſunt ẽt ſi lapſi fuerint ⁊ femora reuelauerint nõ pateat quod opertum eſt.

Inde ⁊ gra-